

**ABSOLVENTSKÁ PRÁCE
ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ŠKOLNÍ 24, BYSTRÉ 569 92
9. ROČNÍK**

Videodokument o ZŠ Bystré

Michal Mrkos

Školní rok 2017/2018

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracoval samostatně a všechny použité zdroje jsem řádně uvedl.

Děkuji za pomoc při zpracování tématu garantovi Mgr. Janu Mužíkovi.

V Bystrém dne

podpis

Obsah

Úvod.....	2
1 Teoretická část.....	3
1.1 Kde se základní škola nachází.....	3
1.2 Historie.....	3
1.2.1 Počátky vzdělávání.....	4
1.2.2 Založení školy.....	6
1.2.3 Škola a její proměny v čase.....	6
1.2.4 Historie školy – epilog.....	7
1.3 Současnost.....	8
1.3.1 Školní budovy.....	8
1.3.2 Vzdělávání.....	9
1.3.3 Aktivity školy.....	11
1.3.4 Plány do budoucna a nedávné přestavby.....	12
2 Praktická část.....	13
2.1 Organizace práce.....	13
2.2 Popis vytvořeného videodokumentu.....	14
2.3 Možnosti využití.....	14
Závěr.....	15
Přehled použitých zdrojů.....	16
Přehled obrazových příloh.....	17

Úvod

Do Základní školy v Bystrém míří každoročně noví prvňáčci, kteří za devět let vycházejí jako mladiství s novým obzorem, novými znalostmi a očekáváním do životní etapy. Domnívám se, že instituce, která každého z nás alespoň trochu pozměnila, si zaslouží pozornost v podobě materiálu, který nám absolventům nostalgicky připomene léta prožitá na škole a budoucím generacím poslouží jako porovnání, co se změnilo, a jak to zde vypadalo dříve.

Mým cílem je tedy přiblížit vám školu, ze které vycházím – přiblížit ji pomocí audiovizuálního dokumentu. Chtěl bych, aby moji vrstevníci při zhlédnutí videodokumentu otevřeli zákoutí ve svém srdci a připomněli si léta, která v bysterské základní škole prožívali.

Videodokument je rozčleněn na část historickou a na současnost. V historické části bych chtěl upozornit na to, jaké školy zde byly postaveny před vznikem této školy, poté na založení školy a na závěr bych chtěl zmínit proměny školy v čase.

V sekci současnost nejdříve rozeberu jednotlivé budovy, popíšu vzdělávání, jednotlivé učebny, co mohou žákům nabídnout. Poté se podívám, jaké zájmové kroužky škola nabízí a na závěr se pokusím určit, jaké budou plány do budoucna pro tuto školu.

V praktické části popisuji to, jak film vznikal, jak se prvotní nápady transformovaly na dosažitelné cíle a jak práce získávala svoji podobu. V této pasáži je uvedeno, které prvky byly použity k vytvoření videodokumentu a jak je videodokument členěn.

1 Teoretická část

V této části jsem se snažil popsat školu ze všech různých pohledů. Nejdříve jsem se zaobíral vzděláváním v Bystrém před vznikem školy, dále mě zajímalo založení školy a její proměny v čase. Poté jsem se věnoval nynější škole, popisu a prohlídce jednotlivých budov s učebnami, ale také životu ve škole včetně zájmových kroužků, které škola nabízí. Celá tato část sloužila jako podklad ke scénáři.

1.1 Kde se základní škola nachází

Základní škola Bystré leží v malebném prostředí městečka Bystré, ve kterém žije přes 1 500 obyvatel. Městečko se nachází v okrese Svitavy v Pardubickém kraji, na samé hranici Čech a Moravy v nadmořské výšce přes 600 m.

Naši pozornost upoutají věže kostela sv. Jana Křtitele [Fotografie 1], radniční věž a bysterský zámek – trojkřídlá renesanční budova nad Panským rybníkem.

Pro město je typický jeho znak znázorňující lovce, který ubil svým kopím medvěda. Tato pověst pochází z doby, kdy byly daně z Bystrého přenášeny ozbrojenými muži na nedaleký hrad Svojanov.

V Bystrém pobývali slavní spisovatelé Jaroslav Vrchlický a Tereza Nováková. V roce 1968 zde natáčel Vojtěch Jasný film „*Všichni dobří rodáci*“. A v roce 1998 film „*Návrat ztraceného ráje*“.

[1, 2]

Fotografie 1: **Pohled na Bystré**
(Zdroj: Soukromý archiv pana Petra Stani)

1.2 Historie

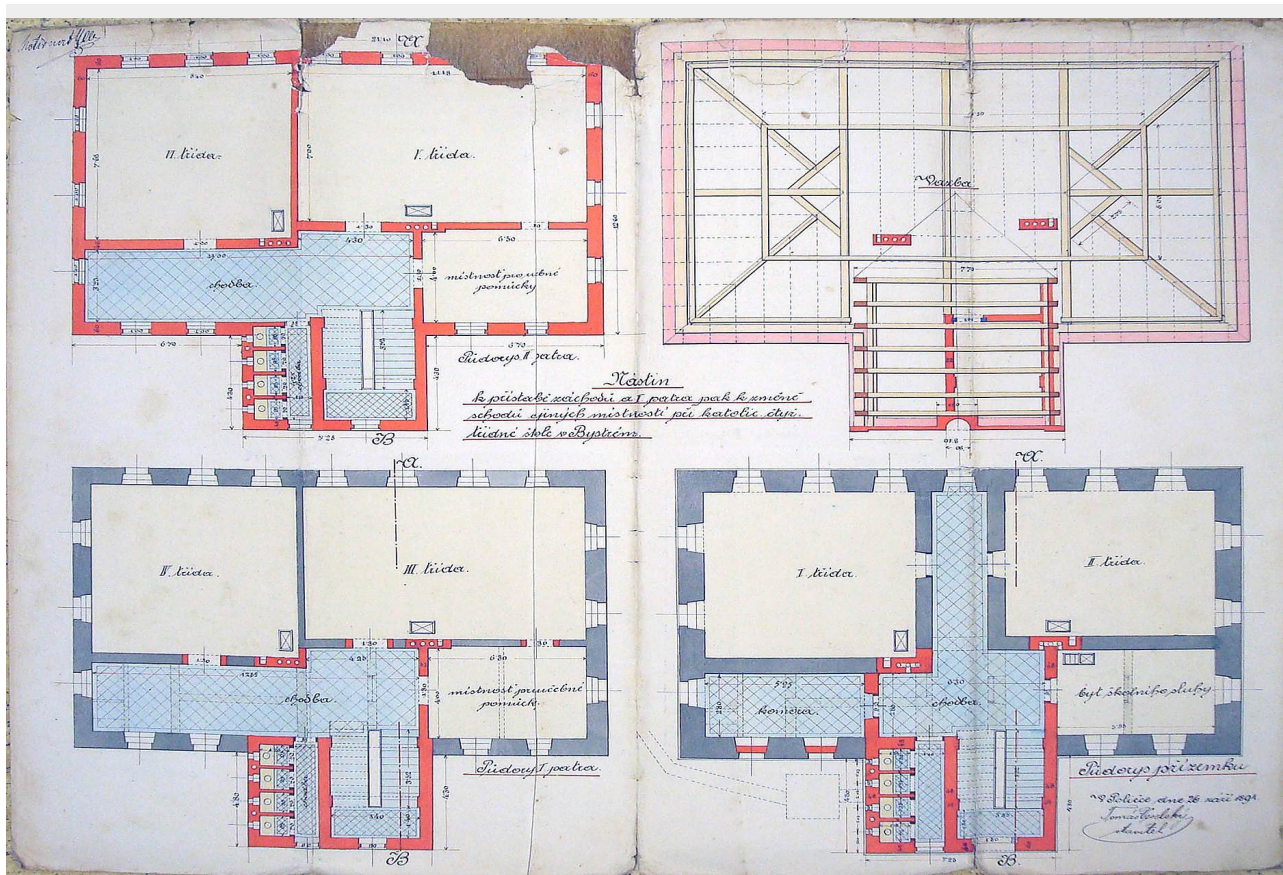
V této sekci jsem se pokusil popsat dobu před školou, založení školy a proměny školy v čase. Z důvodu nedostatku audivizuálního materiálu jsem historii zkombinoval s animacemi.

1.2.1 Počátky vzdělávání

O počátcích vzdělávání v Bystrém nacházíme málo informací. Jako první můžeme označit školu postavenou v roce 1457. Tato škola byla dřevěná a byla vystavěna na místě dnešní ZUŠ. Zhruba po 150 letech zchátrala, a proto se musela řešit situace výstavbou školy nové, která byla postavena v roce 1608. Neměla delšího trvání, než první zmíněná škola a dopadla, dá se říci, stejně.

Celkově se dá říci, že do zavedení povinné školní docházky bylo vzdělávání na vesnicích na nízké úrovni. Učitelé byli většinou vypláceni v naturáliích. V roce 1767 Bysterští postavili školu na místě staré knihovny, po zavedení školní docházky ji navštěvovalo 200 dětí.

Růst žáků způsobil, že škola přestávala být pro tak početné žactvo dostačující a bylo tedy rozhodnuto o stavbě školy, která se nám vryla do paměti, jako “stará škola“. [Fotografie 2, 3]. Škola byla dokončena v roce 1828. Tato škola stála na místě dnešní ZUŠ. [1]

Fotografie 2: Půdorys staré školy
(Zdroj: Soukromý archiv pana Petra Stani)

Fotografie 3: Stará škola
(Zdroj: Soukromý archiv pana Petra Stani)

1.2.2 Založení školy

Na přelomu mezi 18. a 19. stoletím se objevují názory, že by měla být postavena škola nová. Velkou zásluhu na prosazení nové školy má bysterský purkmistr Hynek Macků, který nechal zbořit statek č. 24 a jeho pozemek předal, jako pozemek pro novou školu. Škola byla dokončena 18.11.1904. Budova školy se stala jednou z dominant při pohledu na Bystré.

1.2.3 Škola a její proměny v čase

Bysterská škola prožila za svého trvání časy dobré i zlé, třídy prázdné i plné, pocity smutku či štěstí žáků při písemných pracích. Pojd'me si připomenout některé její proměny v době od založení až po současnost.

Školní vyučování začalo 16.9.1904. Škola musela pořádat několik sbírek, aby měla možnost nakoupit vyučovací pomůcky. V roce 1914 zachvátila svět 1. světová válka. Do bojů bylo nasazeno i několik bysterských učitelů, z nichž tři ve válce padli. Po 1. světové válce se situace stabilizovala a upokojila. [1]

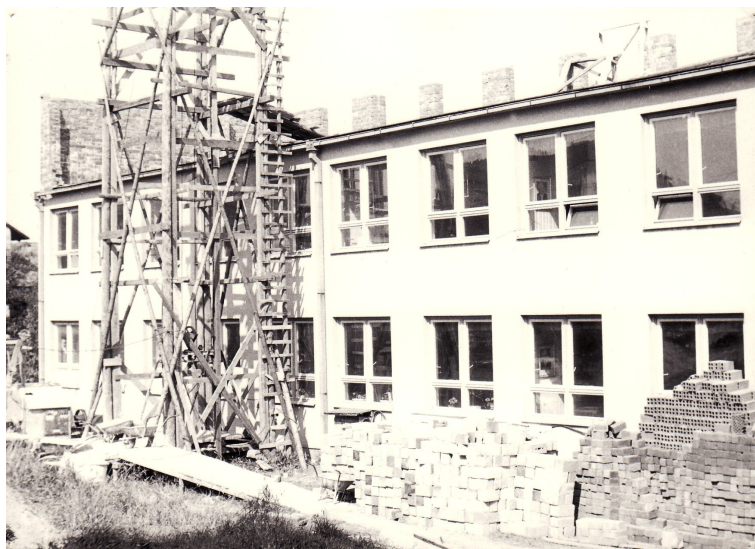
Škola v průběhu času zažila několik režimů od prvorepublikového, přes režim třetí říše, socialismus a demokracii.

1.2.3.1 Školní pavilon

V roce 1962 je rozhodnuto o výstavbě pavilonu. Je postaven pouze jako jednopatrová budova, o jeho nástavbě do podoby, kterou známe dnes, je rozhodnuto až o deset let později [Fotografie 4]. O funkci pavilonu se více dozvíte v sekci současnost.

1.2.3.2 Školní jídelna a kotelna

Zahájení stavby jídelny a kotelny je v roce 1982 [Fotografie 5]. Ani školní pavilon ani jídelna by nevznikly, nebýt obětavých bysterských občanů, kteří pomohli při výstavbách těchto budov. V roce 2002 začíná rekonstrukce těchto částí, je přistavěno první a druhé patro, o kterých se více dočtete v sekci současnost. Budova a zároveň celá škola dostávají současný vzhled.

Fotografie 4: **Z nástavby pavilonu**
(Zdroj: Soukromý archiv pana Petra Stani)

Fotografie 5: **Výstavba školní jídelny a kotelny**
(Zdroj: Soukromý archiv pana Petra Stani)

1.2.4 Historie školy – epilog

Škola bez občanů, ani občané bez školy nemohou existovat. Pokud se v Bystrém iniciovala nějaká výstavba školy, vždy byla kvůli občanům a s pomocí občanů. Škola **nemůže jít s dobou**, škola **musí jít před dobou** a myslím, že Základní škola Bystré se o toto snaží uctivých sto čtrnáct let.

1.3 Současnost

V této kapitole bych chtěl rozebrat jednotlivé školní budovy, co mohou nabídnout a co v nich očekávat. Následovat bude sekce vzdělávání, která obsahuje ukázkou z hodin, využívání učebních pomůcek. Dále chci rozebrat aktivity školy, jaké koníčky si mohou žáci ve škole obstarat, jaké jsou úspěchy těchto sdružení. Rozebereme si také tradice, které škola zavedla a které dodržuje. Jako poslední budou představeny plány do budoucna.

1.3.1 Školní budovy

Základní škola Bystré má tři školní budovy, starou budovu, pavilon a školní jídelnu s nástavbou.

Stará budova poskytuje zázemí pro třídy 5. - 9. ročníku a vedení školy, jsou zde tři odborné učebny, školní klub, III. oddělení družiny a šatny. Ke staré budově patří také tělocvična. V prvním patře se nachází ředitelna, kancelář zástupce ředitele a účetní školy a sborovna pro učitele. K odborným učebnám řadíme učebnu zeměpisu a dějepisu, učebnu literární výchovy a učebnu hudební výchovy, ale dá se říci, že jsou to učebny multifunkční, lze v nich učit i další předměty. Školní klub je zde pro žáky od 6. ročníku, zatímco družinu navštěvují žáci nižších ročníků.

V budově pavilonu se nacházejí třídy pro žáky 1. - 4. ročníku. Zde, odděleni od starších žáků, mají možnost v klidu rozvíjet své dovednosti, neboť jejich první roky ve škole mají silný vliv na celý jejich život. V přízemí pavilonu školy jsou dvě oddělení školní družiny. Pro mladší žáky je to vítané místo, kde mohou strávit čas po škole a rozvíjet svoji fantazii.

Nástavba školní jídelny je nejnovější stavbou. Nenalézají se zde žádné kmenové třídy. Slouží jako sídlo pro většinu odborných učeben v prvním (učebny výtvarné výchovy, informatiky a cizích jazyků) a v druhém patře (učebny fyziky, chemie a cvičná kuchyně). V přízemí je umístěna školní jídelna s kuchyní. V suterénu se nachází kotelna a dílna pro hodiny pracovních činností. Spojení nástavby se starou budovou, tzv. "krček", je na úrovni prvního patra.

1.3.2 Vzdělávání

Základní škola Bystré poskytuje širokou škálu předmětů, pojďme si tedy připomenout, jak se tyto předměty vyučují, a jaké nové vyučovací prostředky škola má. Zaměřuji se hlavně na předměty devátého ročníku, neboť ty mi jsou nejbližší.

1.3.2.1 *Český jazyk*

Český jazyk se na 1. stupni základních škol vyučuje v kmenových třídách třídními učiteli, zatímco na druhém stupni je vyučován v učebně literární výchovy. Zde mají žáci možnost pracovat s interaktivní tabulí, která je nesporně velkým skokem vpřed od papírových učebnic. Žáci se seznamují s gramatikou, slohovými útvary, či se spisovateli českými i světovými.

1.3.2.2 *Matematika*

Matematika se vyučuje převážně v kmenových třídách. Žáci od učitele získávají důležité matematické postupy, které jim později pomáhají s řešením matematických úloh, lehčích i těžších. Jak český jazyk, tak i matematika jsou základním kamenem při přijímacích řízeních, proto jsou tyto předměty v 9. ročníku testovány společností SCIO.

1.3.2.3 *Anglický a německý jazyk*

Anglický i německý jazyk jsou v dnešní době klíčové především při uplatnění v zahraničí. Žáci se tyto jazyky na 2. stupni učí ve dvou jazykových učebnách. Anglický jazyk je vyučován od 3. ročníku, německý od 7. ročníku. Postupným osvojováním gramatiky a jazykových prostředků svojí řeč zlepšují. Kombinace poslechu, čtení, psaní a mluvení je klíčem k úspěšnému osvojení těchto jazyků.

1.3.2.4 *Chemie, fyzika, ekologie, přírodopis*

Od 1. třídy jsou přírodovědné předměty shrnuty v prvouku, kde se děti učí základním pojmy a pochodům přírody. Postupně dochází k vyčleňování jednotlivých předmětů. V devátém ročníku jsou týdně dvě hodiny chemie, dvě hodiny fyziky, přírodověda je zde rozdělena na přírodopis (v devátém ročníku mineralogii a geologii) a ekologii. Veškeré tyto vědy jsou klíčem v prosazení v dnešním rychlém vývoji vědy.

Chemie je od 8. ročníku, žáci si nejdříve projdou původ chemie, poté anorganickou chemii a organickou chemii. Teoretická výuka je zpestřena praktickými pokusy, které demonstrují přírodní děje.

Fyzika se v Bystrém vyučuje od 6. ročníku, žáci procházejí fyzikální děje, od mechaniky přes optiku, až po základy polovodičů a jaderné fyziky. Přírodovědné předměty jsou vyučovány v druhém patře nástavby.

Po základním prožití přírodopisu na prvním stupni žáci procházejí znovu živočichy od těch nej-jednodušších až po člověka, který je probírán v 8. ročníku.

1.3.2.5 Dějepis a zeměpis

V 3. a 4. ročníku je dějepisné a zeměpisné učivo obsaženo ve vlastivědě. Od 6. ročníku jsou oba předměty vyučovány samostatně. Předměty jsou prezentovány pomocí interaktivní tabule, která audiovizuálně přibližuje zážitky historické i geografické.

Dějepis je procházen chronologicky, od prvních lidí, prvních staveb, prvních válek, po dnešní politicky a technologicky vyspělou dobu.

Zeměpis je z velké části o geografii, probírají se jednotlivé kontinenty, Česká republika, i celý svět. V 9. ročníku je poté probírána socio-ekonomická sféra.

1.3.2.6 Hudební, výtvarná a tělesná výchova, pracovní činnosti, informatika, finanční gramotnost

Všechny tyto předměty mají vlastní učebnu. Žáci zde rozvíjejí své schopnosti, ať už sluch, manuální zručnost, sílu či počítačovou gramotnost.

Hudební výchova nabízí vhled nejen do základů hudebního vzdělání, ale i do dějin hudby. Za devět let žáci poznají světové i české skladatele, hudební žánry, stupnice.

Výtvarná výchova i pracovní činnosti jsou ve škole od 1. ročníku. Jsou zde procvičovány manuální schopnosti i fantazie.

Tělesná výchova nabízí skvělé osvěžení od klasických sedavých hodin. Ve dvou hodinách za týden žáci cvičí atletiku, míčové hry, motorické testy, posilovací cvičení a mnoho dalších.

Informatika i finanční gramotnost patří v dnešní době k velmi důležitým předmětům. V informatice žáci procházejí administrativními i grafickými programy, kladen je také důraz na internetovou bezpečnost. Finanční gramotnost jde s tímto předmětem v podstatě ruku v ruce. Dnešní transakce se většinou odehrávají mimo naše dění. Finanční gramotnost seznamuje žáky se základními pojmy, varuje před nebezpečnými finančními systémy a učí žáky umění hospodařit.

1.3.3 Aktivita školy

Žáci školu navštěvují nejen jako vzdělávací institut, ale i centrum volnočasových aktivit. Žáci mají možnost své dovednosti zdokonalovat v zájmových kroužcích a soutěžích, které nabízí škola bezplatně.

1.3.3.1 Kroužky

Sborový zpěv, dramatický kroužek a výtvarný kroužek

Tyto kroužky spolu pojí to, že jejich práce se každý půlrok prezentuje na akcích školy. Dramatický kroužek je rozdělen na prvostupňový a druhostupňový. Žáci se učí dobré artikulaci, zbavení se trémy, prožívají svoje role. Sborový zpěv má na ZŠ Bystré dlouholetou historii. Pro kohokoliv, kdo má rád zpěv, hudební nástroje a rád se prezentuje je vítaným kroužkem.

Sportovní kroužky

Jak se říká „Sportem ku zdraví“ a kdy je se sportem lepší začít než v útlém věku. Základní škola tuto ideu podporuje a proto je pro žáky v nabídce volejbal a míčové hry. Žáci, jak již název napovídá, zde mohou projevit týmového ducha a vyplavit ze sebe všechny stres.

Jazykové kroužky

Pro žáky, kteří mají ambice se zdokonalit, či předem připravit na povinné vyučování cizího jazyka, jsou zde kroužky cizích jazyků. Mezi nimi lze nalézt například kroužky jako: začínáme s němčinou, angličtina hrou, či konverzace v AJ a NJ.

Šachový kroužek a kroužek deskových her

„Pojďme si zahrát nějakou hru!“ nemusí znamenat pouze počítač, to dokazují kroužek šachový a kroužek deskových her. Žáci si těmito hrami tříbí paměť a smysl pro strategii.

Příprava na přijímací zkoušky

Přijímací zkoušky jsou jedním z prvních přelomových okamžiků v životech žáků, a jak se říká: „Štěstí přeje připraveným“. Na každotýdenním setkání určeném pro 9. ročníky si žáci zopakují češtinu a matematiku, projdou chyby a zopakují látku, která se v přijímacím řízení jistě objeví.

1.3.3.2 Soutěže

Žáci Základní školy Bystré se pravidelně zúčastňují soutěží, všech druhů a odvázejí si z nich ocenění. Za rok 2016/17 získali žáci ocenění např.: 1. místo v celostátním kole soutěže *Kraje pro bezpečný internet*, 2. místo v kraji v soutěži *Zlatá včela*, či 3. místo v kraji v soutěži *Požární ochrana očima dětí*. Žákům se také daří na poli okresních kol, kde se umisťují na prvních třech místech v soutěžích v českém jazyce, matematice, dějepisu, zeměpisu, fyziky a jiných.

1.3.3.3 Zajímavosti o škole

Základní škola pravidelně oslavuje svoje kulatiny bohatými oslavami, při těchto oslavách se představují nejen již zmiňovaný dramatický kroužek a pěvecký sbor, ale i výstavy o vzniku školy, dřívějších výročí a vychází i almanach.

Škola připravuje žáky na skok do dnešní doby formou absolventských prací. Žáci 9. ročníku zde tvoří práci po dobu školního roku. Práce ověřují počítačovou gramotnost, schopnost plánování.

Škola se podílí na tvorbě plesu sdružení rodičů a přátel školy, kde každoročně předtančují devátáci. Výtěžek z plesu se věnuje do fondu SRPŠ, jehož finanční prostředky jsou uplatňovány na zlepšování školy.

Dne 2.2.2018 byla škola vysvěcena farářem Josefem Matrasem. Jedná se o tradici římskokatolické církve. Pan farář nejdříve odříkal modlitbu v prostorách ředitelny a poté vykropil celou školu.

V kanceláři školy je uložen zvon, kterým se dříve upozorňovalo na začátek a konec vyučovacích hodin. Pamětníci říkají, že zvon byl používán až do 50. let. Poté byl nahrazen elektrickým zvoněním, které je ve škole používáno dodnes.

1.3.4 Plány do budoucna a nedávné přestavby

Bysterská škola se jistě bude dál rozvíjet a bude ji čekat, pro nás nyní neznámá, budoucnost. V nedávné době bylo dokončeno nové dětské hřiště v areálu školy a byl zrekonstruován celý dvůr. Pro žáky byla také opravena odrazová plocha pro skok daleký a v doskočišti byl vyměněn písek.

Do budoucnosti je plánována rekonstrukce střechy staré budovy, nahrazení sešitových žákovských knížek za elektronické a další modernizování školy, aby se stala více efektivní, aby šla s dobou a nabízela žákům přívětivé prostředí.

2 Praktická část

V této části chci prezentovat, co vše je potřeba k tomu, aby takový videodokument vznikl. Budu prezentovat svůj myšlenkový postup, postup přetváření myšlenky do reality. Dále se budu věnovat struktuře videodokumentu a prvkům, které byly při tvorbě použity.

2.1 Organizace práce

Téma, které jsem si pro svojí absolventskou práci vybral, mě zaujalo z důvodu, že nabízí různorodou práci. Svoji práci jsem začal vytvořením **myšlenkové mapy** [Fotografie 6], ve které jsem shrnul vše podstatné, co chci ve videodokumentu mít. Dále jsem si sehnal podklady k historii školy a statistické údaje o škole. Z těchto věcí jsem si sestavil vlastní obsah videodokumentu. Zde se moje práce rozdělila na dvě části:

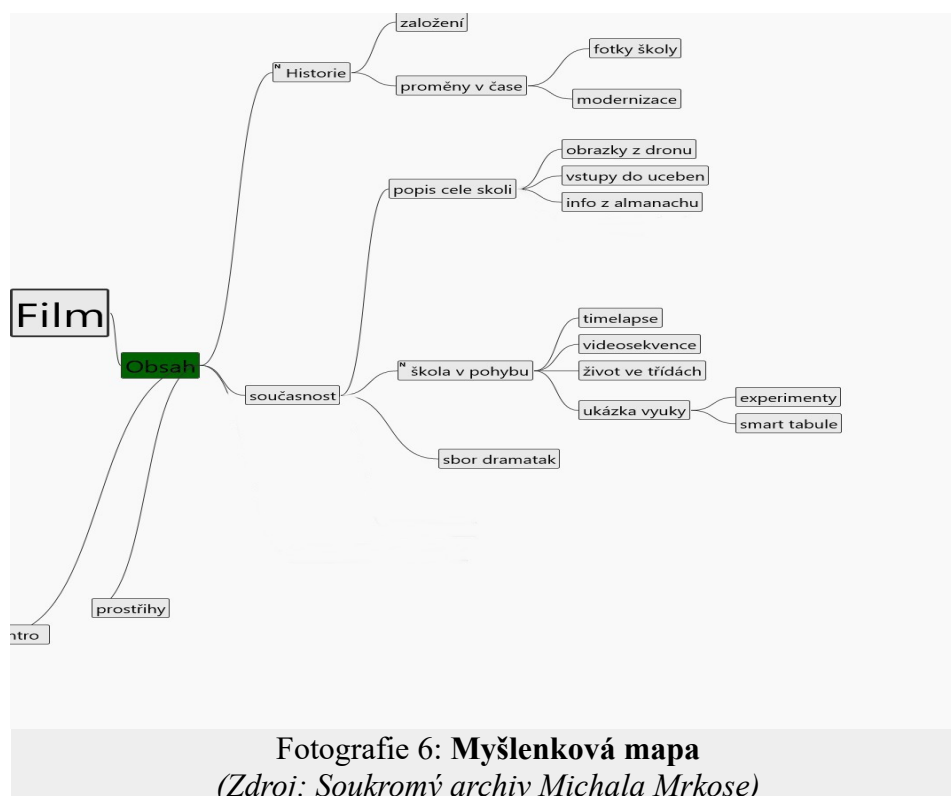
- **práce na historii školy**

Z důvodu nedostatku vizuálního materiálu k historii školy jsem se rozhodl udělat tuto část nekonvenčním způsobem. Vytvořil jsem si 2D animovanou historii, do které jsem přidal historický obrazový materiál od pana Stani. Scény jsem vytvářel podle mluveného slova.

- **práce na současnosti**

U této části jsem praktikoval jiný způsob tvorby filmu. Po domluvě s garantem jsem vypracoval scénář obsahující, jaký komentář bude mluven a u něj v závorkách scény. Poté jsem si udělal seznam úkonů, které je potřeba udělat, zanesl jsem je do tabulky a připsal jsem k nim termíny. Po natočení, či sehnání obrazových materiálů jsem je sestříhal v programu pro editaci videa a udělal barevnou korekci.

Ke tvorbě celého dokumentu mě také lákalo to, že mě baví objevovat nové programy a učení se s nimi pracovat. Z tohoto důvodu jsem vypracoval začáteční animaci ve 3D editoru, abych se obohatil zkušenostmi s prací v tomto programu. Celý videodokument jsem natáčel školní kamerou a fotografie pořizoval na svůj kompaktní fotoaparát. Časosběrná videa byla točena akční kamerou. Komentář byl k dokumentu přidán dodatečně a z důvodu špatné kvality zvuku byl podkreslen hudbou. Znělku k videodokumentu nahrál dechový soubor ZUŠ Bystré.

2.2 Popis vytvořeného videodokumentu

Videodokument je rozčleněn na několik částí:

1. Úvod – otevření knihy – Bystré památky, uvedení dokumentu
2. Historie – animovaná
3. Školní budovy – popis jednotlivých učeben, kde se nacházejí
4. Vzdělávání – co škola nabízí, jak obohacuje žáky, úspěchy školy v soutěžích
5. Kroužky – co škola připravuje pro žáky po skončení vyučování
6. Zajímavosti o škole – jak se dále začleňuje škola do městského života, co je se školou spjato, čím se liší od ostatních škol

2.3 Možnosti využití

Dokument by mohl být umístěn na stránkách školy, jako ukázka toho, co škola může nabídnout budoucím žákům. Dále by mohl tyto informace roznést také mezi širokou veřejnost, neboť zatím se informace o škole dají zjistit pouze z Bysterských novin.

Závěr

Závěrem této práce bych chtěl shrnout několik svých poznatků, zkušeností a přání. Práce mě obohatila o zkušenosti s programy na tvorbu a editaci videa, naučila mě trpělivosti a dokonce jsem se při její tvorbě dobře bavil. Ač jsem měl ze začátku obavy z průběhu tvorby této práce, nyní mohu říci, že jsem rád, že jsem tento “křest ohněm“ podstoupil. Do této práce jsem investoval slušnou dávku času, a proto by bylo mým přáním, aby nezůstala ležet v archivu, ale sloužila jako takové zastavení v čase. Aby lidé mohli porovnávat, co se od toho roku 2018 změnilo.

Přehled použitých zdrojů

[1] MRKOS, Zdeněk. Almanach k 100. výročí otevření školní budovy v Bystrém. vyd. Bystré, školní:ZŠ Bystré,2004.86.stran ISBN

[2] MRKOS, Zdeněk. Čítanka vlastivědy Poličsko. 1.vyd.:MAS Poličsko,2012.56.stran ISBN

Přehled obrazových příloh

Fotografie 1: Pohled na Bystré.....	3
Fotografie 2: Půdorys staré školy.....	5
Fotografie 3: Stará škola.....	5
Fotografie 4: Z nástavby pavilonu.....	7
Fotografie 5: Výstavba školní jídelny a kotelny.....	7
Fotografie 6: Myšlenková mapa.....	14